

СТАНОВИЩЕ

ОТ

доц. д-р Мария Златкова Станкова,

Катедра „Туризм“ на Стопанския Факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.9 Туризм/Икономика и управление на туризма (Културен туризм), обявен в ДВ бр.61 от 05.08.2016 г. и в интернет-страницата на Югозападния университет за нуждите на катедра ”Туризм” на Стопанския Факултет.

1. Общо представяне на депозираните по конкурса за „доцент“ материали

Със заповед № 1981 от 12.09.2016 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград съм определена за член на научното жури (автор на становище) по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.9 Туризм/Икономика и управление на туризма (Културен туризм), обявен в ДВ бр.61 от 05.08.2016 г. за нуждите на катедра ”Туризм” на Стопанския факултет.

За участие в обявения конкурс е подал документи един кандидат – **главен асистент д-р Илинка Сергеева Терзийска** от катедра ”Туризм” на Стопанския факултет.

Депозираният от кандидата комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски“ и включва всички необходими документи, посочени в списъка от заявлението за допускане до конкурса. Представени са 20 научни труда – 4 разработки, класифицирани като **монографии, учебници, глави от книги; 6 статии**, от които 4 публикувани в България и 2 в чужбина; 10 **доклади**,

изнесени на конференции и издадени в сборници, от които 7 в страната и 3 в чужбина. Общата преценка е, че същите не са по темата на докторската дисертация на кандидата, публикувани са през 2012 г. и след това, и са в съответствие с професионалното направление 3.9 Туризм/Икономика и управление на туризма и тематиката на конкурса (Културен туризъм).

2. Биографични данни за кандидата гл. ас. д-р Илинка Сергеева Терзийска

Илинка Терзийска има средно образование от Езикова гимназия. През 1998 г. е завършила Стопанския факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград като бакалавър по Туризм. В периода 2006-2008 г. се е обучавала в същото висше училище в магистърска програма по Английска филология.

Кандидатът владее отлично английски език и има основни понятия по гръцки език. От 16.07.2012 г. е доктор по туризъм, след успешна защита на дисертация на тема „Възможности за повишаване конкурентоспособността на културния туризъм“.

В периода от 2001 г. до 2007 г. Илинка Терзийска е преподавател по английски език в средни училища в Благоевград и региона. От 2007 г. работи в ЮЗУ „Неофит Рилски“ като асистент по английски език към катедра „Туризм“ на Стопанския факултет. От 2013 г., след успешно издържан конкурс, заема академичната длъжност „главен асистент“ към същата катедра и факултет.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата гл. ас. д-р Илинка Сергеева Терзийска

В периода 2007 – 2013 г. Илинка Терзийска води занимания по английски език в обучението на студентите от специалност „Туризм“ в Стопанския факултет. Със защитата на ОНС „доктор“ и при заемането на академичната длъжност „главен асистент“ ѝ е възложено ръководството на лекционни курсове. Кандидатът представя справка по конкурса за разработени пет лекционни курса по дисциплините „Етноложки туризъм“, „Разработване на маршрути за културен туризъм“, „Културен туризъм“, „Управление на проекти в сферата на културата и туризма“ и „Туристическо поведение“, изнасяни пред студенти, обучаващи се в бакалавърска и магистърска степен.

3.1. Оценка на учебно-педагогическа дейност на кандидата гл. ас. д-р Илинка Сергеева Терзийска

Познавам Илинка Терзийска и преките ми впечатления от работата ѝ като преподавател са, че работи активно със студентите и има добри комуникативни и преподавателски умения. Под нейното научно ръководство за защитени дипломни работи на студенти от професионално направление Туризъм в бакалавърска и магистърска степен. Научен ръководител е на един редовен докторант, който е в третата си година на подготовка. Мога да отбележа, че И. Терзийска има отговорно отношение към учебно-преподавателския процес, израз на което се явява включването ѝ в разработката на учебна документация по бакалавърските и магистърски специалности, предлагани за обучения от Катедрата по туризъм на Стопанския факултет. Работи в екип, участва в акредитационни процедури и се ориентира добре в динамичната среда на висшето образование.

Приложената справка за проектна дейност, както и личните ми впечатления, ми позволяват да отбележа, че гл. ас. д-р Илинка Терзийска има активно участие в национални и международни проекти. Била е член на екипа по изпълнението на 7 проекта, финансирани по Наредба 9 към Югозападния университет и на 4 проекта, финансирани по международни програми. Участвала е също в обмен по програма Еразъм.

3.2. Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Съгласно Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Вътрешните правила за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски“, приемам за становище, в съответствие с тематиката на конкурса, 17 научни труда на Илинка Терзийска – **4 колективни разработки, от които 1 монография** (№ 1.2 от раздел 1. Монографии, учебници, глави от книги от Списъка с публикации), **1 глава от книга и 2 учебника** (№ 1.1, 1.4 и 1.3 от раздел 1. Монографии, учебници, глави от книги), **4 статии, от които 3 публикувани в България и 1 в чужбина** (№№ 2.1, 2.2, 2.3 и 2.5 от раздел 2. Статии), **9 доклада, издадени в сборници** (№№ 3.1, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10 от раздел 3. 3 Доклади на конференции, издадени в сборници в България и чужбина). Всички тези публикации нямат пряка връзка с темата на докторската дисертация на кандидата и показват разширяването на обхвата на научните му интереси.

На базата на прочита и анализа на представените по конкурса научни разработки на Илинка Терзийска, считам за основен труд монографията *„Local products and festivals: the tourism perspective“*, Университетско издателство на ЮЗУ „Неофит

Рилски“, Бл., 2015 (в обем от 131 стр.). Състои се от въведение, три глави, заключение, използвана литература, която включва 53 заглавия на латиница и 17 на кирилица.

Разработката има определен научно-приложен характер, тъй като е пряко свързана с реализацията на проект “Local products Festivals and Tourism development in cross-border cooperation Greece-Bulgaria”, финансиран по програмата за трансгранично сътрудничество Гърция – България 2007-2013 г., в който И. Терзийска участва.

Във *Въведението*, Илинка Терзийска изяснява значението на фестивалите за местни продукти, проследявайки „еволюцията“ им като събития през епохите. Потърсена е актуалността им от позицията на туризма, като на тази база са предложени цел и методология на изследването.

Декларираните намерения определят и последващото изложение в трите основни глави на труда. *Глава първа* разглежда местните продукти като ресурс за развитие на фестивален туризъм. В *Глава втора* е изложена теоретичната постановка на въпроса за фестивалите за местни продукти, т.е. авторът на базата на възприетия конкретен подход и използвайки известни литературни източници, анализира фестивалния туризъм. Откриват се и собствени интерпретации, в съответствие с възприетата теория, подкрепени с три добри практики от региона на Южна България и областите Благоевград и Смолян. *Глава трета* включва практически проучвания по по-горе споменатия проект за областите Благоевград, Смолян, Хасково и Кърджали. Включва и интерпретира още, резултатите от две (он-лайн) проучвания по проекта – сред организаторите на фестивали и на характера на фестивалите, според представяните местни продукти.

В *Заключението* е направено обобщение на изследваните въпроси, с уточнението, че фестивалите за местни продукти са малко изследвани събития. Още веднъж са изложени получените от изследванията резултати, както и са подчертани изводите от тях. Авторът завършва с уточнението, че монографията „*Local products and festivals: the tourism perspective*“ следва да има своето логическо продължение в изследване на отношението и нагласите на заинтересованите от фестивалните прояви страни.

Внимание изискват и двете участия на И. Терзийска в колективни трудове: частта „Форми за развитие на малък туристически бизнес“, в разработката „Организация и управление на малкия бизнес“, издадена от Лангов, Благоевград (2012) и частта „Festivals for Local Products in Southern Bulgaria: The Perspective of Organizers“ в *Tourism and culture in the age of innovation*, издадена от Springer (2016).

„Организация и управление на малкия бизнес” по вид публикация е определена от кандидата като учебник. В нея участието на И. Терзийска е в съавторство с Г. Л. Георгиев в част с обем от 12 стр. - теми 2, 5 и 6 от единадесета глава. Учебникът също е разработка, произтичаща от реализацията на проект: „Трансгранични вертикални оси на предприемачеството и подкрепа на младежи и жени“ по Оперативна програма „Европейско териториално сътрудничество Гърция – България 2007-2013”. И. Терзийска участва в него с въпроси за културния туризъм, културното наследство и сувенирната индустрия, за туристическата мотивация и удовлетвореност, за качество в туризма и типовете туристи.

„Festivals for Local Products in Southern Bulgaria: The Perspective of Organizers“ като публикация е част от книга. В нея отново се обръща внимание на фестивалите за местни продукти, изследвани за четирите области в Южна България. Тук, И. Терзийска е направила опит за идентифициране на проблеми, с които се сблъскват организатори и участници, както и за открояване на тенденциите в областта. Отново е включено и он-лайн анкетно проучване, което се оказва подходящо средство за достъп до респонденти, реално отдалечени от източника на излъчване на проучването във време, извън самата проява. Безспорно, ценността на разработката е интерпретирането на резултатите и установяването на ключовите проблеми във връзка с фестивалите за местни продукти.

И. Терзийска е автор на самостоятелен учебник, озаглавен „Маршрути за културен туризъм” (2015). При него фокусът на внимание е поставен върху културния туризъм, осъществяван на базата на материалното и нематериално културно наследство. В тази връзка са разгледани културните пътища и културните коридори (респективно в Европа и по-конкретно в Югоизточна Европа), зараждането на културния туризъм и организираните пътувания във връзка с него, както и процеса на планиране и осъществяване на маршрут за културен туризъм на примера на винените турове.

Интересни са и проблемите, на които се спира И. Терзийска в статиите и докладите, изнесени на научни форуми в страната и чужбина. В основната си част те са свързани с културния туризъм, културното наследство, сувенирната индустрия, местните продукти и традиции, винения туризъм.

4. Приноси, критични бележки и препоръки

На мнение съм, че **приносите**, изведени от Илинка Терзийска се откриват в предложените за рецензиране трудове и са нейно дело.

Монографичният труд на кандидата е актуален и основан на модерна интерпретация на тематиката. Заедно с останалите разработки обогатява и доразвива тази недостатъчно изследвана, от гледна точка на индустрията на туризма, област – фестивалите за местни продукти.

Като цяло, научната продукция на Илинка Терзийска, посветена на културния туризъм и произтичащите от него тематики, провокира размисъл и дискусии, за да разкрие новите аспекти при интерпретирането на културното наследство за туризма.

В съответствие с изискванията на закона, Илинка Терзийска представя справка за 11 цитирания, от които 3 в страната и 8 в чужбина.

Анализът на публикациите, представени за рецензиране от кандидата за доцент показва, че в тях не се съдържат сериозни слабости, намаляващи положителната им оценка. Същевременно, обаче бих искала да отбележа, че в голяма част от текстовете има моменти на описателност, която пречи на дефинитивното формулиране на концепциите на автора. Бих си позволила и някои **препоръки**, ориентирани към бъдещата му работа. Независимо от доброто качество на представените по конкурса публикации, на места може да се търси по-прецизно обосноваване и обобщаване на изводи и резултати, както и по-голям обем, особено при монографичните трудове.

Заключение

Представените от кандидата гл. ас. д-р Илинка Сергеева Терзийска материали по процедурата на конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.9 Туризъм/Икономика и управление на туризма (Културен туризъм), обявен в ДВ бр.61 от 05.08.2016 г., отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответните им Вътрешни правила на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – гр. Благоевград. Може да се приеме, че включващите се в тях научни трудове са достатъчно на брой и не се дублират с материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“. Считам, че в рецензираните трудове на кандидата се открояват собствени научни приноси. От предоставените публикации е видно, че част от тях са получили международно признание и са публикувани в списания и научни сборници на международни издателства и форуми.

Проличава и практическата приложимост на част от разработките, за които може да се приеме, че са ориентирани към учебната работа, осъществявана от И. Терзийска по водените от нея дисциплини.

Резултатите, постигнатите от кандидата в учебната и научно-изследователската му дейност, съответстват на спецификата на професионално направление 3.9 Туризм и установената практика в катедра „Туризм“ на Стопанския факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Анализа на представените в конкурса материали и открояването на съдържащите се в тях научни приноси, ми позволява **убедено да дам положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да присъди на гл. ас. д-р Илинка Сергеева Терзийска академичната длъжност „доцент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ в професионално направление 3.9 Туризм/Икономика и управление на туризма (Културен туризм).**

Автор на становище:

доц. д-р Мария Станкова

04.11.2016 г.

гр. Благоевград